Українська мова 5 клас

Повторення вивченого з графіки в 1-4 класах. Особливості української графіки (відповідність звуків і графічних знаків, звук [ґ] і буква ґе)

зара́дити, насна́га, шанува́ти, гурто́м, запобі́гти, не зволіка́ти, мерщій

Пригадуємо

1. Що таке графіка?

2. Чи завжди є відповідність між звуками і буквами?

Шукаємо відповіді на запитання:

- 1. Які знаки становлять графічну систему мови?
- 2. Навіщо потрібно знати особливості української графіки?
- 3. Наскільки важливо бути уважним до кожної букви?

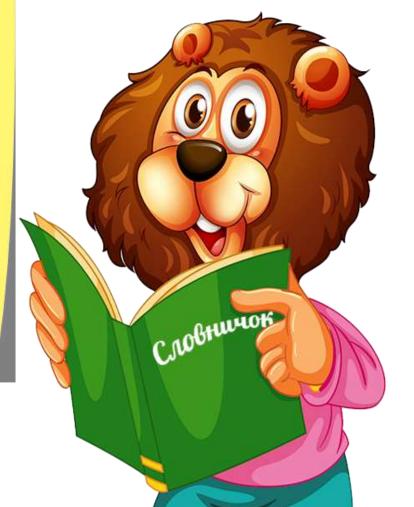

Вправа 234. Ознайомтеся із тлумаченням слова. Складіть речення із цим словом

Графіка — 1. Вид образотворчого мистецтва, основним зображальним засобом якого є малюнок, виконаний на папері, тканині і т. ін. олівцем, пером, пензлем, вуглиною або відтиснутий на папері зі спеціально підготовленої форми; твори цього мистецтва.

2. (лінгв.) Письмові чи друковані знаки, що відбивають звуки мови, інтонацію і т. ін..

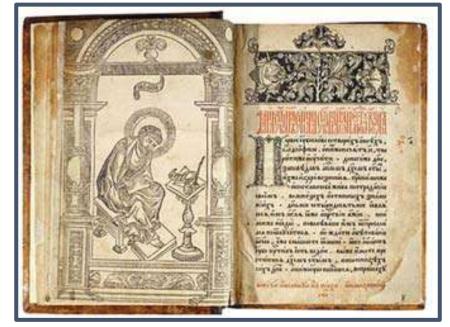

Вправа 235. Розгляньте малюнки. Розкажіть, що вам відомо про письмо, становлення українського алфавіту. Пригадайте, у яких життєвих ситуаціях ми використовуємо алфавіт. Висловте припущення, що об'єднує слова «графіка» і «графіті»

Колони Карнакського храму з висіченими на них ієрогліфами

«Апостол», який надрукував Іван Федоров

Сьогодні 07.11.2022

Вправа 236. Назвіть букви і звуки у виділених словах. Що нового ви дізналися з тексту? Уявіть, що ви побачили назву крамниці— «Папірус». Чому, на вашу думку, її так назвали? Для продажу яких товарів її призначено?

Стародавні **єгиптяни** першими як матеріал для писання використовували папір, виготовляючи його зі спресованих стебел папірусу — тропічної багаторічної трав'янистої рослини родини осокових, що росте на берегах річок та озер, утворюючи великі зарості. Папірус на вигляд дещо схожий на наш очерет. Від слова «папірус» і походить назва писального матеріалу в багатьох **європейських** мовах, у тому числі в українській (укр. папір, англ. рарег, ісп. рареl, фр. раріег) (За К. Булаховським).

Вправа 237. Прочитайте скоромовку кілька разів у різному темпі

Годувала ґава ґавенят на ґанку, готувала в горщику гарну запіканку.

Вправа 239. Прочитайте правила.

В українських та давно запозичених словах пишемо букву **ґ у** словах:

аґрус, ґава, ґазда, ґандж, ґанок, ґатунок, ґвалт, ґеґати, ґедзь, ґелґотати, ґелґотіти, ґерґелі, ґерґотати, ґерґотіти, ґиґнути, ґирлиґа, ґлей, ґніт (у лампі), ґоґель-моґель, ґонт(а), ґрасувати, ґрати (імен.), ґречний, ґринджоли, ґрунт, ґудзик, ґуля, ґуральня, джиґун, дзиґа, дзиґлик, дриґати, ремиґати та інших. У власних назвах — топінімах України: Ґорґани, Ґоронда, Уґля (села на Закарпатті). У прізвищах українців: Ґалаґан, Ґалятовський, Ґеник.

Вправа 238. Спишіть слова, уставляючи потрібну букву г або ґ.

..роно, ..удзик, ..ривня, ..рати (імен.), ..рати (дієсл.), джи..ун, ..едзь, я..ода, дзи..а, ..ербарій, ..рунт, ..атунок, ..ребінець, ..оробина.

Перевірка!

Гроно, ґудзик, гривня, ґрати (імен.), грати (дієсл.), джиґун, ґедзь, ягода, дзиґа, гербарій, ґрунт, ґатунок, гребінець, горобина.

Вправа 241. Прочитайте текст. Випишіть слова, у яких кількість звуків і букв не збігається. Чи погоджуєтеся ви з думкою авторів? Розшифруйте формулу впевненості, добираючи приклади з власного життя або з життя інших

Упевненість— це те, що перетворює ваші думки на вчинки. Можете уявити її як математичну формулу:

думки + упевненість = вчинки.

Упевненість— це те, що допоможе, коли вам буде треба зробити щось таке, що здається важким, страшним чи неможливим (К. Кей, К. Шипмен).

Перевірка!

Упевненість, перетворює, уявити, її, як, що.

Домашнє завдання

Вивчити правила – параграф 29, виконати вправу 244 (I завд. – усно, II завд. - письмово)

- Складіть / доберіть і вивчіть три скоромовки для вдосконалення вимови звуків [г], [ґ], [ш], [ч].
- Укладіть кросворд, зашифрувавши в ньому слова з буквами г і ґ.